

14-06 Uitspraak van het College van Toezicht van de Nederlandse Vereniging van pedagogen en Onderwijskundigen, hierna te noemen de NVO

Het College van Toezicht, hierna te noemen het College, heeft in de onderhavige zaak beraadslaagd en geoordeeld in de volgende samenstelling: L.C. Mulder, C.P. Dijkstra, N. Rombout-van Wamelen, M.E. Kroon en J.C.A.M. Meijs.

Het College heeft het volgende overwogen en beslist omtrent de door mevrouw A., hierna te noemen klaagster, ingediende klacht tegen mevrouw B., lid NVO, hierna te noemen verweerster.

1 Het verloop van de procedure

Op 18 augustus 2014 ontvangt het College een klachtschrift d.d. 18 augustus 2014 met 47 bijlagen van klaagster. Het College verklaart de klacht bij emailbrief van 29 september 2014 niet ontvankelijk en verzoekt klaagster om de klacht te herschrijven en opnieuw in te dienen voor 13 oktober 2014. Klaagster krijgt op haar verzoek tot 20 oktober 2014 uitstel. Op 18 oktober 2014 ontvangt het College een herschreven klachtschrift d.d. 18 oktober 2014. Dit klachtschrift wordt ontvankelijk verklaard en aan verweerster wordt verweer gevraagd. Het College ontvangt het verweerschrift d.d. 9 december 2015 op 12 december 2015.

Het College besluit dat een hoorzitting wenselijk is en verzoekt partijen om op 11 februari 2015 daartoe te verschijnen. De hoorzitting heeft plaatsgevonden in aanwezigheid van partijen en hun ondersteuners. Het College heeft in het raadkameroverleg aansluitend aan de hoorzitting de hoofdlijnen van de uitspraak vastgesteld. Op 13 april 2015 is de uitspraak vastgesteld.

2 De feiten en het verloop van de gebeurtenissen

Klaagster heeft uit een in 2009 ontbonden huwelijk een dochter en een jongenstweeling met dhr. X, hierna te noemen: 'vader'. De kinderen worden in november 2012, dan dertien, resp. negen jaar oud, onder toezicht (ots) gesteld. Zij ontvangen in 2013 behandeling bij een tweedelijns GGZinstelling. De behandelovereenkomst eindigt eind juni 2013. De instelling adviseert vervolgbehandeling voor de kinderen, vader en diens partner en klaagster, bij een andere tweedelijnsinstelling. Bij beschikking van de rechtbank in november 2013 verkrijgt vader eenhoofdig gezag. In de beschikking is opgenomen dat de kinderen zo spoedig mogelijk weer voor therapie moeten worden aangemeld. Vader meldt in december 2013 de zoons aan bij de eerstelijnsinstelling waar verweerster werkzaam is, met een verwijzing van de huisarts inhoudende dat de psychische status van de zoons wordt geëvalueerd en dat wordt beoordeeld in hoeverre begeleiding en/of behandeling van belang is. In overleg met vader verzoekt de gezinsvoogd op 19 december 2013 verweerster om een intakegesprek te voeren ter voorbereiding op behandeling van de kinderen. De gezinsvoogd vraagt verweerster onder meer om te onderzoeken of klaagster in het behandelproces van de kinderen een plaats kan krijgen en of contactherstel tussen de zoons en klaagster mogelijk kan zijn. De gezinsvoogd vraagt verweerster om haar diagnostische bevindingen vast te leggen.

Verweerster doet bij brief van 2 januari 2014 aan de huisarts van de kinderen verslag van haar onderzoek en bevindingen. Verweerster adviseert dat vooralsnog geen therapie met de kinderen wordt opgestart en dat de zoons vooralsnog geen contact met klaagster opbouwen.

Desgevraagd door de gezinsvoogd verklaart verweerster, telefonisch, dat er geen behandeling bij haar instelling voor de kinderen zal plaatsvinden, ook niet na verloop van een aantal maanden.

Klaagster is van mening dat verweerster in meerdere opzichten in strijd met de Beroepscode NVO handelt en dient een klacht in bij het College van Toezicht.

3 De klachten

Klaagster verwijt verweerster samengevat het volgende.

I Verweerster heeft ten onrechte ingestemd met het uitvoeren van de aan haar werkgever verstrekte opdracht. Zij was ten aanzien van de kinderen niet bevoegd om diagnostisch onderzoek te doen. In de specialistische geestelijke gezondheidszorg mogen alleen BIGgeregistreerde behandelaars diagnoses stellen. Verweerster is niet in het BIGregister opgenomen.

Door onderzoekshandelingen te verrichten bij de zoons heeft zij gehandeld in strijd met art. 6 lid 2 van de Beroepscode NVO (Bc). Door de kinderen en hun vader niet te verwijzen naar andere deskundigen heeft zij art. 13 Bc geschonden.

II Verweerster heeft art. 19 Bc geschonden door niet te onderkennen dat er moeilijkheden kunnen ontstaan doordat de kinderen, vader en klaagster onoverbrugbare belangen kunnen hebben. Voor zover verweerster dat wel heeft onderkend heeft zij nagelaten haar positiekeuze aan alle betrokkenen kenbaar te maken. Verweerster heeft niet de alertheid in acht genomen die van haar mocht worden verwacht nu zij redelijkerwijze had kunnen begrijpen dat sprake was van een conflictueuze echtscheiding.

Verweerster heeft de periode gedurende welke zij therapie en contactherstel niet wenselijk achtte niet gedefinieerd. Zij heeft zich dusdoende uitgelaten over de al dan niet wenselijkheid van omgang tussen de zoons en klaagster. Een behandelaar dient hierin echter uiterst terughoudend te zijn en een advies hieromtrent dient gebaseerd te zijn op zeer zorgvuldig onderzoek waarbij ook de tot omgang gerechtigde ouder betrokken dient te worden. Zij heeft een verklaring afgegeven terwijl zij redelijkerwijs had kunnen begrijpen dat deze op enig moment in een gerechtelijke procedure gebruikt zou kunnen gaan worden. Zij had in haar rapportage expliciet dienen te vermelden dat deze niet gebruikt mag worden in een gerechtelijke procedure omdat deze met dat doel niet is opgesteld.

De opdracht die verweerster van BJz kreeg vergde een zorgvuldige afweging van de in het geding zijnde belangen en hoor en wederhoor bij klaagster, als lid van het cliëntsysteem. Door dit na te laten schond verweerster art. 7 lid 4.

III Zij heeft de opdracht niet deugdelijk uitgevoerd en haar rapportage voldoet niet aan art. 36 van de Beroepscode NVO (Bc).

De rapportage vermeldt niet op deugdelijke wijze de feiten, omstandigheden en bevindingen waarop deze berust.

Verweerster gebruikt termen als 'reeds bestaande informatie' en 'gezien de geschiedenis' zonder dat duidelijk is wat verweerster daaronder verstaat.

Verweerster had niet mogen schrijven dat op basis van bestaande rapportage reeds duidelijk is

dat de zoons traumatische ervaringen hebben opgedaan in contacten met hun moeder. Zij had cliënte in de gelegenheid moeten stellen om haar standpunt kenbaar te maken. Verweerster stelt in haar rapportage dat de behandeling van de zoons bij de tweedelijnsinstelling is afgesloten vanwege klachten die klaagster over deze instelling had. Deze stelling berust niet op deugdelijk feitenonderzoek en suggereert dat klaagster de oorzaak is van de beëindiging van de behandeling. Door te rapporteren zoals verweerster deed: *“een belaste voorgeschiedenis waarin [de kinderen] traumatische ervaringen hebben opgedaan in contacten met hun moeder en er zorgen waren over de opvoedsituatie.”*, suggereert verweerster dat de traumatische ervaringen van de kinderen door klaagster zijn veroorzaakt en dat er zorgen waren over de opvoedsituatie bij klaagster.

De rapportage geeft geen blijk van de geschikte methode van onderzoek om de voorgelegde vraagstelling te beantwoorden. Het evalueren van de psychische status van de kinderen vergt diagnostisch onderzoek. Dat onderzoek moet worden uitgevoerd volgens gangbare methoden. Daarvan is in casu geen sprake geweest. Er is slechts sprake geweest van een intakegesprek met de kinderen en vader.

Verweerster neemt de wens van de zoons tot uitgangspunt zonder te onderzoeken waardoor deze wordt ingegeven.

Verweerster spreekt in termen als ‘lijkt hen goed te doen’ en ‘lijkt het mij gezien de geschiedenis’ terwijl niet duidelijk is waarom dit aan verweerster zo lijkt te zijn.

Er is geen sprake van een deugdelijke bronvermelding.

Verweerster vermeldt dat zij ook met vader heeft gesproken maar zij vermeldt niet welke uitspraken van vader mede grondslag voor haar advies hebben gevormd.

Zij heeft het over bestaande rapportage maar duidt deze niet deugdelijk. Evenmin blijkt uit de rapportage wat de beperkingen van de uitspraken van verweerster zijn.

In de mondeling aan BJz gegeven aanvullende rapportage stelt verweerster dat er bij haar geen vervolgbehandeling van de kinderen zal plaatsvinden omdat zij wil voorkomen dat de kinderen dan “hetzelfde verhaal komen houden” en dat zij dan opnieuw zal adviseren dat zij nog niet toe zijn aan therapie of contact met klaagster. Waarop verweerster deze veronderstelling baseert wordt door haar niet duidelijk gemaakt.

In de aanvullende rapportage zegt verweerster feitelijk dat er helemaal geen vervolgetherapie voor de kinderen moet komen. Deze conclusie ontbeert deugdelijke onderbouwing en gaat aanzienlijk verder dan die welke daarover in de rapportage van 2 januari 2014 is opgenomen. Ook in de mondelinge, aanvullende rapportage heeft verweerster niet aangegeven wat de beperkingen van haar uitspraken zijn.

Klaagster is van mening dat verweerster door aldus te handelen niet als een zorgvuldig pedagoog heeft gehandeld.

4 Het verweer

Verweerster voert met betrekking tot de bovenbeschreven klachtonderdelen het volgende aan. Verweerster betreurt het dat zij door haar handelen, ingegeven door eer en geweten, klaagster het gevoel heeft gegeven dat het haar intentie was om haar uit het leven van haar kinderen te elimineren. Dit is op geen enkele manier verweersters bedoeling geweest.

Een intakegesprek bij verweersters instelling heeft het karakter van een kennismakingsgesprek. Een behandelaar stelt daarin onder andere vast welke veranderwensen gezinnen hebben en hoe zij denken dat hun doelen kunnen worden bereikt. Verweester heeft vader, die de aanmelding had gedaan en belast is met eenhoofdig gezag, en de zoons van deze werkwijze op de hoogte gesteld, conform art. 15 Bc.

Verweester weerspreekt dat zij onderzoek zou hebben gedaan en daarin niet volgens gangbare methoden zou hebben gehandeld. Zij heeft een kennismakingsgesprek gevoerd met de zoons en met hun vader waarin zij hun veranderwensen heeft geïnventariseerd en zich een beeld heeft gevormd van hun psychische status. Het was wellicht vollediger en duidelijker geweest als zij in de afsluitbrief had aangegeven dat deze was gebaseerd op inventarisatie van de veranderwensen van de zoons en dat geen uitspraken waren opgenomen over hoe de beleving van de zoons was ontstaan, in stand werd gehouden of werd veroorzaakt.

Omdat de zoons zich na de afsluiting bij de tweedelijnsinstelling verder positief ontwikkelden zag verweester geen reden voor behandeling "op dit moment". De zoons hadden zelf geen hulpvraag en hun psychische status gaf geen aanleiding om aldus te adviseren. De zoons hebben beiden eigener beweging in duidelijke bewoordingen aangegeven dat zij geen contact met klaagster wilden op dat moment en behoefte hadden aan rust. Verweester voelde zich daarom genoodzaakt aan de verwijzer daarover iets op te merken in haar conclusie.

Achteraf bezien meent verweester dat zij de conclusie beter zodanig had kunnen verwoorden dat duidelijker was geworden waarop zij haar stelling baseerde.

Met de toevoeging "op dit moment" heeft verweester duidelijk willen maken dat verdere behandeling op een later moment alsnog wenselijk zou kunnen zijn. Daarom heeft verweester vader en de gezinsvoogd geadviseerd om de ontwikkeling van de zoons goed te volgen. Wellicht was het voor klaagster vollediger geweest als zij in de brief nader had toegelicht waarom zij koos voor de woorden "op dit moment".

Verweester heeft er bewust voor gekozen om niet alle beschikbare rapportage in de brief samen te vatten of weer te geven omdat uit die rapportages duidelijke werd dat ouders het veelvuldig niet met elkaar eens waren over wat er op papier stond. Verweester heeft getracht in haar brief zo min mogelijk stof voor nieuwe strijd of discussie te geven omdat dat niet in het belang van de kinderen is.

Verweester is zich er van bewust dat zij in de brief had kunnen opnemen op welke rapportages zij zich had gebaseerd. Ook had zij kunnen aangeven dat beide ouders een andere mening waren toegedaan over datgene wat op papier stond. Zij koos er destijds voor om terughoudend te zijn in het belang van de zoons. Zij is zich er van bewust dat dit nadelige gevolgen heeft gehad voor de volledigheid en de duidelijkheid van haar brief.

Verweester heeft klaagster niet betrokken omdat zij geen gezag meer had over de zoons en omdat er na de intake geen behandeling is opgestart.

Verweester heeft er bewust voor gekozen om de gezinsvoogd te bellen in plaats van, zoals verzocht, te mailen omdat in een gesprek de nuances van een complexe situatie beter voor het voetlicht kunnen worden gebracht. De gezinsvoogd heeft van het gesprek een schriftelijke rapportage gemaakt. Dit is verweester bekend geworden uit het klachtschrift. De gezinsvoogd heeft verweersters woorden anders op papier gezet dan verweester heeft bedoeld.

Verweester heeft aan de gezinsvoogd willen duidelijk maken dat verweersters instelling niet de aangewezen instantie is om in de gaten te houden wanneer de zoons weer contact met klaagster zouden willen hebben. Verweester heeft aan de gezinsvoogd en aan vader

geadviseerd om de komende tijd zelf met de zoons in gesprek te blijven over hun wensen omtrent het contact met klaagster aangezien zij de zoons met regelmaat zien en de context waarin zij opgroeien het beste kennen. Wanneer de zoons na een aantal maanden opnieuw bij verweersters instelling zouden zijn gekomen zou verweester deze dynamische context hebben gemist waardoor zij niet goed en gedegen zou kunnen adviseren wat in het belang van de kinderen zou zijn.

Verweester heeft “met klem” haar advies uitgebracht, niet alleen gebaseerd op wat de zoons haar hadden verteld maar ook op de rapportage die zij voorafgaand had gelezen. Deze maakte duidelijk dat er sprake was van veel onrust in het leven van de kinderen, waarbij zij vaak subject waren in de strijd tussen ouders.

Er was zoveel informatie en er bleek al zoveel rapportage door diverse betrokkenen te zijn gedaan dat hoor en wederhoor over de diverse stukken geen voor de hand liggende keuze was geweest. Verweester heeft zich niet gericht op waarheidsvinding maar op de evaluatie van de psychische status van de zoons. Rust, houvast en stabiliteit waren het meest in het belang van de zoons en daarop richtte zich dan ook verweersters conclusie. Waarheidsvinding hoort naar de mening van verweester thuis bij de rechter.

Zowel verweester als verweersters instelling stellen zich open op wanneer cliënten ontstemd zijn.

Verweester vindt het jammer dat klaagster noch haar adviseur zich met de klachten tot verweester en verweersters instelling hebben gewend omdat dan mogelijk had kunnen worden voorkomen dat opnieuw een juridische strijd gevoerd moet worden waardoor, als gevolg van de onenigheid tussen ouders of tussen ouder(s) en hulpverleners, de kinderen consequente psychologische hulp onmogelijk wordt gemaakt.

5 De beoordeling van de klachten

Met betrekking tot het eerste klachtonderdeel.

De klacht in dit onderdeel luidt dat verweester, werkzaam in een eerstelijnspraktijk, de opdracht niet had mogen aannemen omdat zij daartoe onbevoegd was nu verwezen was voor een onderzoek in de tweede lijn.

Het College stelt vast dat vader, met een verwijzing van de huisarts, de zoons bij de instelling aanmeldde.

Het College stelt vast dat klaagster geen feiten of omstandigheden aanvoert die het College tot het oordeel kunnen brengen dat verweester niet bevoegd zou zijn om het onderzoek te verrichten. Het College stelt voorts vast dat klaagster geen feiten of omstandigheden aanvoert met betrekking tot de persoon van verweester die het College tot het oordeel moeten brengen dat verweester in het algemeen niet bekwaam en daarmee niet bevoegd zou zijn tot het verrichten van het gevraagde onderzoek.

De klacht dat verweester onbevoegd was tot het verrichten van het onderzoek faalt derhalve. De overige grieven van dit klachtonderdeel hebben geen zelfstandige betekenis en behoeven mitsdien geen bespreking.

Dit klachtonderdeel is derhalve ongegrond.

Met betrekking tot het tweede klachtonderdeel.

De klacht in dit onderdeel luidt samengevat dat verweester onvoldoende de moeilijkheden heeft

onderkend die kunnen ontstaan doordat cliënt, opdrachtgever en personen die deel uitmaken van een cliëntsysteem, onverenigbare belangen kunnen hebben en dat zij heeft nagelaten in een zo vroeg mogelijk stadium haar positiekeuze daarbij aan alle betrokkenen te expliciteren. Het College stelt vast dat verweerster de onderzoeksvraag middels een gezamenlijk gesprek met de zoons en vader heeft onderzocht en de dynamische context weloverwogen buiten het onderzoek heeft gehouden.

Het College stelt vast dat verweerster aldus heeft nagelaten het geheel systemisch en vanuit de ontwikkelingsgeschiedenis van de kinderen te onderzoeken.

Het College stelt vast dat verweerster op de hoogte was van het feit dat de scheiding van de ouders van de zoons met strijd gepaard ging, dat klaagster geen gezag meer had over de zoons en dat een van de onderzoeksvragen die door BJz werden voorgelegd de vraag naar de mogelijkheid van contactherstel van de zoons met klaagster betrof.

Het College stelt vast dat verweerster een uitspraak doet over de mogelijkheid van contactherstel gebaseerd op een intakegesprek met vader en de zoons en op een dossier bestaande uit onder meer rechterlijke beschikkingen en een rapportage van een tweedelijnsinstelling waar de kinderen tot zes maanden daarvoor behandeling hadden ondergaan.

Het College stelt vast dat uit verweersters rapportage niet is af te leiden hoe zij de belangen van klaagster, de kinderen en vader daarbij een plaats heeft gegeven en heeft gewogen en op welke gronden zij haar positiekeuze ten aanzien van alle betrokkenen heeft bepaald.

Verweerster heeft dusdoende art. 7 lid 4 in samenhang met art. 19 Bc geschonden.

Dit klachtonderdeel is derhalve gegrond.

Met betrekking tot het derde onderdeel.

De klacht in dit onderdeel luidt samengevat dat uit de rapportage de gronden waarop de uitspraken berusten onvoldoende blijken en dat niet duidelijk blijkt wat de beperkingen zijn van de uitspraken.

Het College stelt het volgende vast.

Verweerster heeft het onderzoek verricht vanuit de vragen die de huisarts van de kinderen en vader stelden, te weten evaluatie van de psychische status van de zoons en in hoeverre behandeling van belang was, terwijl BJz onder meer de vraag naar de mogelijkheid van contactherstel van de zoons met klaagster stelde. Verweerster uit vervolgens op grond van één gesprek met de zoons en met vader en het lezen van het eerder genoemde dossier haar bevindingen. Verweerster noemt het gesprek een intakegesprek in de zin van een kennismakingsgesprek waarin de veranderwensen van cliënten worden geïnventariseerd en de wijze waarop cliënten denken de gewenste doelen te kunnen verwezenlijken. Verweerster baseert haar uitspraken over de psychische status en behandeling van de zoons en over contactherstel met klaagster op deze onderzoeksopzet en op de informatie uit het eerdergenoemde dossier.

Het College stelt concluderend vast dat verweerster in de rapportage niet uiteen zet waarom de gekozen onderzoeksopzet past bij de gestelde onderzoeksvragen, dat uit de rapportage onvoldoende blijkt welke de gronden zijn waarop haar uitspraken berusten en dat daaruit evenmin blijkt wat de beperkingen zijn van die uitspraken.

Verweerster heeft dusdoende art. 7 lid 4 in samenhang met art. 36 Bc geschonden.

Het klachtonderdeel is derhalve gegrond.

6 Uitspraak

Dit alles overwegende komt het College van Toezicht tot de volgende uitspraak.

Klachtonderdeel I is ongegrond, klachtonderdeel II is gegrond en klachtonderdeel III is gegrond.

Het College berispt verweerster.

Het College adviseert verweerster om zich te voorzien van supervisie die is gericht op het toepassen van meerzijdige partijdigheid in diagnostiek en behandeling van de volwassen en de minderjarige leden van een cliëntsysteem waarin sprake is van een conflictueuze echtscheiding.

Aldus gedaan de 13^e april 2015 door het College van Toezicht.

Mevrouw mr. drs. L.C. Mulder, voorzitter

Mevrouw mr. N. Jacobs, ambtelijk secretaris